

СТРАТЕШКИ КОНЦЕПТ НАТО-а 2022.

Усвојен од стране шефова држава и влада
на самиту НАТО-а у Мадриду
29. јуна 2022.

Предговор

Ми, шефови држава и влада НАТО савезника, окупили смо се у Мадриду у критичном тренутку за нашу безбедност и међународни мир и стабилност. Данас усвајамо нови стратешки концепт како бисмо обезбедили да наш Савез остане снажан и да има ресурсе за будућност.

Већ преко седамдесет година, НАТО обезбеђује слободу и безбедност савезника. Наш успех проистиче из службе и пожртвованости жена и мушкараца који сачињавају наше оружане снаге. Њима и њиховим породицама дугујемо велику захвалност.

Остајемо непоколебљиви у решености да заштитимо наших милијарду грађана, да бранимо нашу територију и да заштитимо нашу слободу и демократију. Јачаћемо наше јединство, кохезију и солидарност, надограђујући се на трајну трансатлантску везу између наших држава и на снагу наших заједничких демократских вредности. Поново истичемо нашу чврсту посвећеност Северноатлантском уговору и међусобној одбрани од свих претњи, одакле год оне потицале.

Наставићемо да радимо на праведном, инклузивном и трајном миру и остаћемо бедем међународног поретка који се заснива на правилима. Наставићемо да ствари посматрамо глобално и да блиско сарађујемо са нашим партнерима, другим земљама и међународним организацијама попут Европске уније и Уједињених нација како бисмо допринели међународном миру и безбедности.

У нашем свету постоји конкуренција и непредвидивост. Агресорски рат Руске Федерације против Украјине уздрмао је мир и дубоко пореметио безбедносно окружење у коме се налазимо. Руска брутална и незаконита инвазија, редовна кршења међународног хуманитарног права и гнусни напади и зверства проузроковали су неизрециве патње и разарања. Јака и независна Украјина од виталног је значаја за стабилност евроатлантског подручја. Понашање Москве одражава образац руских агресивних дејстава против својих суседа и шире трансатлантске заједнице. Такође се суочавамо са сталном претњом тероризма, у свим његовим облицима и манифестацијама. Свеprisутна нестабилност, растућа стратешка конкуренција и надирући ауторитаризам доводе у питање интересе и вредности Савеза.

Наш нови стратешки концепт поново потврђује да је примарна сврха НАТО-а да обезбеди нашу колективну одбрану, засновану на приступу 360 степени. Он дефинише три основна задатка Савеза: одвраћање и одбрану; превенцију и управљање кризама; и кооперативну безбедност. Наглашавамо потребу да значајно ојачамо наше капацитете за одвраћање и одбрану као окосницу наше обавезе према члану 5. да бранимо једни друге.

Основна сврха нуклеарних капацитета НАТО-а је очување мира, спречавање принуде и одвраћање агресије. Докле год постоји нуклеарно наоружање, НАТО ће бити нуклеарни савез. Циљ НАТО-а је да свет буде безбеднији за све; ми настојимо да створимо безбедносно окружење за свет без нуклеарног оружја.

Стратешки концепт наглашава да је обезбеђивање наше националне и колективне отпорности кључно за све наше основне задатке и подупиरे наше напоре да заштитимо наше државе, друштва и заједничке вредности. Такође наглашава међусекторски значај улагања у технолошке иновације и интегрисања питања климатских промена, људске безбедности и агенде „Жене, мир и безбедност“ у све наше основне задатке.

Наша визија је јасна: ми желимо да живимо у свету у коме се поштују суверенитет, територијални интегритет, људска права и међународно право и у коме свака земља може да изабере свој пут, без агресије, принуде или субверзије. Радимо са свима који деле ове циљеве. Стојимо заједно, као савезници, да бранимо нашу слободу и доприносимо мирнијем свету.

Сврха и принципи

1. НАТО је одлучан да заштити слободу и безбедност својих чланица. Главна сврха и највећа одговорност су му да обезбеди нашу колективну одбрану од свих претњи, из свих праваца. Ми смо одбрамбени савез.
2. Трансатлантска веза између наших држава неопходна је за нашу безбедност. Повезују нас заједничке вредности: лична слобода, људска права, демократија и владавина права. Остајемо снажно посвећени циљевима и начелима Повеље Уједињених нација и Северноатлантског уговора.
3. НАТО је јединствен, кључан и неопходан трансатлантски форум за консултације, координацију и деловање по свим питањима која се тичу наше индивидуалне и колективне безбедности. Ојачаћемо наш Савез заснован на нашој недељивој безбедности, солидарности и челичној опредељености да бранимо једни друге, као што је утемељено чланом 5. Северноатлантског уговора. Наша способност одвраћања и одбране окосница је те посвећености.
4. НАТО ће наставити да испуњава три основна задатка: одвраћање и одбрану; превенцију и управљање кризама; и кооперативну безбедност. Они се међусобно допуњују да би се осигурала колективна одбрана и безбедност свих савезника.
5. Унапредићемо нашу индивидуалну и колективну отпорност и технолошку предност. Ти напори суштински су важни за испуњење основних задатака Савеза. Промовисаћемо добро управљање и интегрисати питања климатских промена, људске безбедности и агенде „Жене, мир и безбедност“ у све наше задатке. Наставићемо да унапређујемо родну равноправност као одраз наших вредности.

Стратешко окружење

6. У евроатлантском простору не влада мир. Руска Федерација прекршила је норме и начела који су допринели стабилном и предвидивом безбедносном поретку у Европи. Не можемо да одбацимо могућност напада на суверенитет и територијални интегритет савезника. Стратешка конкуренција, свеprisутна нестабилност и понављајући шокови одређују наше шире безбедносно окружење. Претње са којима се суочавамо су глобалне и међусобно повезане.
7. Ауторитарни актери доводе у питање наше интересе, вредности и демократски начин живота. Они улажу у софистициране конвенционалне, нуклеарне и ракетне капацитете, слабо марећи за транспарентност и поштовање међународних норми и обавеза. Стратешки конкуренти тестирају нашу отпорност и настоје да искористе отвореност, међусобну повезаност и дигитализацију наших држава. Они се мешају у наше демократске процесе и институције и циљају на безбедност наших грађана хибридним тактикама, директно и преко посредника. Они спроводе злонамерне активности у сајбер простору и у свемиру, промовишу кампање дезинформација, инструментализују миграције, манипулишу снабдевањем енергијом и примењују економску принуду. Ови актери такође предњаче у намерним настојањима да се подрију мултилатералне норме и институције и промовишу ауторитарни модели управљања.
8. Руска Федерација је најзначајнија и директна претња по безбедност савезника и по мир и стабилност у евроатлантском подручју. Она настоји да успостави сфере утицаја и директну контролу путем принуде, субверзије, агресије и анексије. Користи конвенционална, сајбер и хибридна средства против нас и наших партнера. Њена војна принуда, реторика и доказана спремност да примењује силу да би спроводила своје

политичке циљеве подривају међународни поредак заснован на правилима. Руска Федерација модернизује своје нуклеарне снаге и проширује своје нове и реметилачке двонаменске лансирне системе, и шаље сигнале нуклеарне принуде. Циљ јој је да дестабилизује земље источно и јужно од нас. На крајњем северу, њена способност да ремети слање савезничких појачања и слободу пловидбе преко северног Атлантика представља стратешки изазов за Савез. Војно јачање Москве, укључујући у регионима Балтичког, Црног и Медитеранског мора, као и њено војно интегрисање са Белорусијом, изазов су за нашу безбедност и интересе.

9. НАТО не тражи конфронтацију и не представља претњу за Руску Федерацију. На руске претње и непријатељско деловање наставићемо да одговарамо јединствено и одговорно. Знатно ћемо ојачати одвраћање и одбрану свих савезника, унапредити нашу отпорност на руску принуду и подржати наше партнере у супротстављању злонамерном мешању и агресији. У светлу непријатељске политике и деловања Руске Федерације, не можемо је сматрати партнером. Ипак, и даље смо вољни да канали комуникације са Москвом остану отворени како бисмо управљали ризицима и ублажавали их, спречавали ескалацију и увећавали транспарентност. Тежимо стабилности и предвидивости у евроатлантском подручју, као и између НАТО-а и Руске Федерације. Свака промена у нашем односу зависи од тога да ли ће Руска Федерација зауставити своје агресивно понашање и у потпуности поштовати међународно право.
10. Тероризам, у свим својим облицима и манифестацијама, најдиректнија је асиметрична претња по безбедност наших грађана и међународни мир и просперитет. Терористичке организације настоје да нападају или подстичу нападе на савезнике. Шире своје мреже, јачају своје капацитете и улажу у нове технологије да би увећале њихов домет и учиниле их смртоносним. Недржавне оружане групе, укључујући транснационалне терористичке мреже и актере које подржавају државе, настављају да користе сукобе и слабо управљање како би регрутовали, мобилисали и проширили своје упориште.
11. Конфликт, крхкост и нестабилност у Африци и на Блиском истоку директно утичу на нашу безбедност и на безбедност наших партнера. Јужни суседи НАТО-а, посебно региони Блиског истока, Северне Африке и Сахела, суочавају се са међусобно повезаним безбедносним, демографским, економским и политичким изазовима. То се погоршава под утицајем климатских промена, крхких институција, здравствених ванредних ситуација и прехрамбене несигурности. Ова ситуација пружа плодно тло за ширење недржавних оружаних група, укључујући терористичке организације. Она такође омогућава дестабилишуће и присилно мешање стратешких конкурената.
12. Свеprisутна нестабилност резултира насиљем над цивилима, укључујући сексуално насиље повезано са сукобима, као и нападе на културна добра и штету по животну средину. Она доприноси присилном расељењу, што подстиче трговину људима и незаконите миграције. Ови трендови представљају озбиљне транснационалне и хуманитарне изазове. Они подривају безбедност људи и државе и имају несразмеран утицај на жене, децу и мањинске групе.
13. Исказане амбиције и принудне политике Народне Републике Кине (НР Кине) доводе у питање наше интересе, безбедност и вредности. НР Кина користи широк распон политичких, економских и војних алата како би увећала свој глобални утицај и пројектовала своју моћ, док остаје нетранспарентна у погледу своје стратегије, намера и војног јачања. Злонамерне хибридне и сајбер операције НР Кине и њена конфронтирајућа реторика и дезинформације циљају савезнике и нарушавају безбедност Савеза. НР Кина настоји да контролише кључне технолошке и индустријске секторе, критичну инфраструктуру, стратешке материјале и ланце снабдевања. Она користи своју економску моћ да створи стратешке зависности и увећа свој утицај. Настоји да поткопа међународни поредак заснован на правилима, укључујући у свемирском, сајбер и поморском домену. Све

дубље стратешко партнерство између Народне Републике Кине и Руске Федерације и њихова узајамно оснажујућа настојања да подрију међународни поредак заснован на правилима у супротности су са нашим вредностима и интересима.

14. Остајемо отворени за конструктиван однос са НР Кином, укључујући грађењем реципрочне транспарентности како би се заштитили безбедносни интереси Савеза. Као савезници, заједно ћемо радити одговорно на решавању системских изазова које НР Кина поставља евроатлантској безбедности и обезбеђивању трајне способности НАТО-а да гарантује одбрану и безбедност савезника. Повећаћемо нашу заједничку свест, унапредити нашу отпорност и спремност и заштитићемо се од принудних тактика НР Кине и њених настојања да подели Савез. Заузећемо се за наше заједничке вредности и међународни поредак заснован на правилима, укључујући слободу пловидбе.
15. У сајбер простору постоји стална конкуренција. Злонамерни актери настоје да деградирају нашу критичну инфраструктуру, мешају се у рад наших државних служби, извлаче обавештајне податке, краду интелектуалну својину и ометају наше војне активности.
16. Стратешки конкуренти и потенцијални противници улажу у технологије које би могле да ограниче наш приступ и слободу деловања у свемиру, уназаде наше свемирске капацитете, погоде нашу цивилну и војну инфраструктуру, ослабе нашу одбрану и наштете нашој сигурности.
17. Нове и ометајуће технологије повлаче за собом како нове могућности, тако и ризике. Оне мењају карактер сукоба, добијајући све већи стратешки значај и постајући кључна арена глобалне конкуренције. Технолошка надмоћ све више утиче на успех на бојном пољу.
18. Слабљење архитектуре контроле наоружања, разоружања и неширења оставило је негативан утицај на стратешку стабилност. Кршења која врши Руска Федерација и њено селективно спровођење обавеза и опредељења у вези са контролом наоружања допринели су погоршању ширег безбедносног окружења. Потенцијална употреба хемијских, биолошких, радиолошких и нуклеарних материјала или оружја против НАТО-а од стране непријатељских државних и недржавних актера и даље је претња нашој безбедности. Иран и Северна Кореја настављају да развијају своје нуклеарне и ракетне програме. Сирија, Северна Кореја и Руска Федерација, заједно са недржавним актерима, прибегле су употреби хемијског оружја. НР Кина убрзано проширује свој нуклеарни арсенал и развија све софистицираније лансирне системе, а не увећава транспарентност и учешће у доброј вери у контроли наоружања или смањењу ризика.
19. Климатске промене су одлучујући изазов нашег времена, са дубоким утицајем на безбедност савезника. Оне су мултипликатор криза и претњи. Оне могу да погоршају сукобе, крхкост и геополитичку конкуренцију. Повећање температура доводи до подизања нивоа мора, шумских пожара и све чешћих екстремних временских појава које угрожавају наша друштва, нарушавају нашу безбедност и доводе у опасност животе и економски опстанак наших грађана. Климатске промене утичу и на начин на који наше оружане снаге функционишу. Наша инфраструктура, средства и базе рањиви су на њихове ефекте. Наше снаге морају да делују у екстремнијим климатским условима, док се наши војници све чешће позивају да пружају помоћ у управљању последицама елементарних непогода.

Основни задаци НАТО-а

Одвраћање и одбрана

20. Иако је НАТО одбрамбени савез, нико не треба да сумња у нашу снагу и решеност да одбранимо сваки педаљ савезничке територије, сачувамо суверенитет и територијални интегритет свих савезника и надјачамо сваког агресора. У окружењу стратешке конкуренције, унапредићемо нашу глобалну свест и досег да бисмо одвраћали, бранили, оспоравали и одбијали нападе у свим доменима и правцима, у складу са нашим приступом од 360 степени. Став одвраћања и одбране НАТО-а заснива се на одговарајућој комбинацији нуклеарних, конвенционалних и противракетних одбрамбених капацитета, допуњених свемирским и сајбер капацитетима. Он је дефанзиван, сразмеран и у потпуности у складу са нашим међународним обавезама. Користићемо војне и невојне алате на сразмеран, кохерентан и интегрисан начин да бисмо одговорили на све претње по нашу безбедност на начин, у време и у доменима које ћемо сами изабрати.
21. Знатно ћемо ојачати наше одвраћање и одбрану како бисмо сваком потенцијалном противнику ускратили сваку могућу прилику за агресију. У том циљу, обезбедићемо значајно и трајно присуство на копну, на мору и у ваздуху, укључујући и кроз појачану интегрисану ваздушну и противракетну одбрану. Одвраћаћемо и проактивно се бранити снажним, вишедоменским, борбено спремним размештеним снагама, унапређеним командовањем и управљањем, унапред постављеном муницијом и опремом и унапређеним капацитетом и инфраструктуром за брзо пружање појачања било ком савезнику, укључујући у кратком року или без најаве. Прилагодићемо равнотежу између размештених снага и појачања да бисмо ојачали одвраћање и одбрамбену способност Савеза. Сразмерно претњама са којима се суочавамо, обезбедићемо да наше одвраћање и одбрана остану веродостојни, флексибилни, прилагођени и одрживи.
22. Наставићемо да унапређујемо колективну спремност, одрживост, распоредивост, интеграцију и интероперабилност наших снага. Индивидуално и колективно, испоручиваћемо потпун опсег снага, капацитета, планова, ресурса, средстава и инфраструктуре потребних за одвраћање и одбрану, укључујући и вишедоменске борбе високог интензитета против нуклеарно наоружаних конкурената. Обезбедићемо снажну, отпорну и интегрисану командну структуру, додатно ћемо усагласити националне и одбрамбене планове НАТО-а и ојачати и модернизовати структуру снага НАТО-а. Ојачаћемо обуке и вежбе, прилагодити и поједноставити наше процесе доношења одлука, унапредити наше планирање и увећати ефикасност нашег система за одговор на кризу.
23. Поморска безбедност кључ је нашег мира и просперитета. Ојачаћемо наш став и повећати ситуациону свест како бисмо одвраћали и бранили се од свих претњи у поморству, подржавали слободу пловидбе, обезбеђивали поморске трговачке руте и штитили наше главне линије комуникација.
24. Убрзаћемо нашу дигиталну трансформацију, прилагодићемо командну структуру НАТО-а информатичкој ери и побољшаћемо нашу сајбер одбрану, мреже и инфраструктуру. Подстицаћемо иновације и увећавати улагања у нове и дисруптивне технологије како бисмо задржали интероперабилност и војну предност. Радићемо заједно на усвајању и интегрисању нових технологија, сарадњи са приватним сектором, заштити наших иновативних екосистема, обликовању стандарда и посвећености принципима одговорног коришћења који су одраз наших демократских вредности и људских права.
25. Одржавање безбедног коришћења и несметаног приступа свемиру и сајбер простору кључни су за ефикасно одвраћање и одбрану. Унапредићемо нашу способност да ефикасно делујемо у свемиру и сајбер простору како бисмо спречавали, откривали, сузбијали и одговарали на целокупан спектар претњи, користећи све расположиве алате. Једнократне

или кумулативне злонамерне сајбер активности или непријатељске операције у правцу, из или унутар свемира могу достићи ниво оружаног напада и навести Северноатлантски савет да се позове на члан 5. Северноатлантског уговора. Признајемо примењивост међународног права и подстицаћемо одговорно понашање у сајбер простору и свемиру. Такође ћемо повећавати отпорност свемирских и сајбер капацитета на које се ослањамо за колективну одбрану и безбедност.

26. Залагаћемо се, на националном плану и широм Савеза, за снажнији, интегрисанији и кохерентнији приступ изградњи отпорности на војне и невојне претње и изазове по нашу безбедност, што је национална одговорност и колективна обавеза која проистиче из члана 3. Северноатлантског уговора. Радићемо на идентификовању и ублажавању стратешких рањивости и зависности, укључујући у погледу наше критичне инфраструктуре, ланаца снабдевања и здравствених система. Повећаћемо нашу енергетску безбедност и инвестирати у стабилно и поуздано снабдевање енергијом, добављаче и изворе. Обезбедићемо цивилну спремност да би се осигурали континуитет владе, пружање основних услуга нашем становништву и цивилна подршка нашим оружаним снагама. Повећаћемо нашу способност да се припремимо, одупremo, одговоримо и брзо опоравимо од стратешких шокова и поремећаја и обезбедимо континуитет активности Савеза.
27. Улагаћемо у нашу способност да се припремимо, одвраћамо и бранимо од принудне употребе политичких, економских, енергетских, информационах и других хибридних тактика држава и недржавних актера. Хибридне операције против савезника могле би достићи ниво оружаног напада и могле би навести Северноатлантски савет да се позове на члан 5. Северноатлантског уговора. Наставићемо да подржавамо наше партнере у супротстављању хибридним изазовима и настојаћемо да остваримо максималну синергију са другим релевантним актерима, попут Европске уније.
28. Основна сврха нуклеарних капацитета НАТО-а је очување мира, спречавање принуде и одвраћање агресије. Нуклеарно оружје је јединствено. Веома је мало околности у којима би НАТО можда морао да употреби нуклеарно оружје. Свако коришћење нуклеарног оружја против НАТО-а суштински би променило природу сукоба. НАТО савез има способност и решеност да противнику наметне трошкове који би били неприхватљиви и далеко већи од користи којима се сваки противник може надати.
29. Стратешке нуклеарне снаге Савеза, а посебно Сједињених Америчких Држава, врховна су гаранција безбедности Савеза. Независне стратешке нуклеарне снаге Уједињеног Краљевства и Француске имају сопствену улогу у одвраћању и значајно доприносе укупној безбедности Савеза. Ти савезнички одвојени центри доношења одлука доприносе одвраћању тако што компликују прорачуне потенцијалних противника. Нуклеарно одвраћање НАТО-а такође се ослања на нуклеарно оружје Сједињених Америчких Држава које је распоређено у Европи и на доприносе савезника на које се оно односи. Национални доприноси мисији нуклеарног одвраћања НАТО-а у виду двонаменских летелица и даље су у средишту ових напора.
30. НАТО ће предузети све неопходне кораке да осигура кредибилитет, ефикасност, безбедност и сигурност мисије нуклеарног одвраћања. Савез је посвећен обезбеђивању веће интеграције и кохерентности капацитета и активности у сваком домену и распону сукоба, поново потврђујући јединствену и посебну улогу нуклеарног одвраћања. НАТО ће наставити да одржава кредибилно одвраћање, јача своје стратешке комуникације, повећава ефикасност својих вежби и смањује стратешке ризике.
31. Наставићемо да улажемо у нашу одбрану од хемијских, биолошких, радиолошких и нуклеарних претњи. Унапредићемо наше политике, планове, обуке и вежбе и проценићемо наше способности како бисмо се постарали да ти захтеви буду интегрисани у наш концепт одвраћања и одбране.

32. Стратешка стабилност, остварена кроз ефикасно одвраћање и одбрану, контрола наоружања и разоружање, као и сврсисходан и реципрочан политички дијалог и даље су од суштинског значаја за нашу безбедност. Контрола наоружања, разоружање и неширење значајно доприносе циљевима Савеза. Напори савезника у погледу контроле наоружања, разоружања и неширења имају за циљ смањење ризика и побољшање безбедности, транспарентности, верификације и усклађености. Спроводићемо све елементе смањења стратешког ризика, укључујући подстицање изградње поверења и предвидивости кроз дијалог, повећање разумевања и успостављање ефикасних алата за управљање кризама и превенцију. Ови напори узете у обзир преовлађујуће безбедносно окружење и безбедност свих савезника и допунити концепт одвраћања и одбране Савеза. Искористићемо НАТО као платформу за дубинску дискусију и блиске консултације о напорима за контролу наоружања.
33. Уговор о неширењу нуклеарног оружја је основни бедем против ширења нуклеарног оружја и ми остајемо снажно посвећени његовој потпуној примени, укључујући члан 6. Циљ НАТО-а је да створи безбедносно окружење за свет без нуклеарног оружја, у складу са циљевима Уговора о неширењу нуклеарног оружја.
34. Борба против тероризма од суштинског је значаја за нашу колективну одбрану. Улога НАТО-а у борби против тероризма подржава сва три основна задатка и саставни је део приступа Савеза одвраћању и одбрани у 360 степени. Терористичке организације угрожавају безбедност нашег становништва, снага и територије. Наставићемо да се супротстављамо, одвраћамо, бранимо и одговарамо на претње и изазове које представљају терористичке групе, ослањајући се на комбинацију мера превенције, заштите и ускраћивања. Појачаћемо сарадњу са међународном заједницом, укључујући Уједињене нације и Европску унију, како бисмо се ухватили у коштац са условима који погодују ширењу тероризма.

Превенција и управљање кризама

35. НАТО савезници имају заједнички интерес да путем НАТО-а допринесу стабилности и заједно управљају сукобима. Наставићемо да радимо на спречавању и одговарању на кризе када оне имају потенцијал да утичу на безбедност савезника. Надоградићемо се на јединствене способности и стручност које смо стекли у управљању кризама. У том циљу, улагаћемо у одговор на кризе, спремност и управљање кроз редовне вежбе и искористићемо нашу способност да координишемо, спроводимо, одржавамо и подржавамо мултинационалне операције одговора на кризе.
36. Осигураћемо средства, капацитете, обуке и аранжмане командовања и управљања ради распоређивања и одржавања војних и цивилних операција управљања кризама, стабилизације и борбе против тероризма, укључујући и на стратешкој удаљености. Надограђујући се на лекције научене током протекле три деценије, укључујући и наше операције у Авганистану, наставићемо да унапређујемо нашу спремност, наше војне и цивилне капацитете и цивилно-војно планирање и координацију. Даље ћемо развијати способност Савеза да подржи цивилно управљање кризама и операције пружања помоћи и да се припреми за ефекте климатских промена, прехранбене несигурности и здравствених ванредних ситуација на безбедност савезника. Ово ће нам омогућити да у кратком року одговоримо на било коју непредвиђену ситуацију.
37. Партнери дају важан допринос управљању кризама под вођством НАТО-а. Наставићемо да обезбеђујемо трајно политичко ангажовање и војну интероперабилност са партнерима који су заинтересовани да дају допринос нашим мисијама и операцијама.
38. Појачаћемо напоре да предвиђамо и спречавамо кризе и сукобе. Превенција је одржив начин да се допринесе стабилности и безбедности савезника. Повећаћемо подршку нашим партнерима, између осталог да бисмо им помогли да изграде капацитете за борбу против тероризма и одговарање на заједничке безбедносне изазове. Повећаћемо

величину и обим наше помоћи за безбедност и изградњу капацитета угроженим партнерима у нашем суседству и шире, како бисмо ојачали њихову приправност и отпорност и повећали њихове способности да се супротставе злонамерном мешању, да спречавају дестабилизацију и да се одупиру агесији.

39. Људска безбедност, укључујући заштиту цивила и ублажавање штете нанете цивилима, у средишту је нашег приступа превенцији и управљању кризама. Радићемо са другим међународним актерима да бисмо се бавили питањем ширих услова који подстичу кризе и свеprisутну нестабилност и допринели стабилизацији и обнови. Појачаћемо нашу координацију и сарадњу са Уједињеним нацијама и Европском унијом, као и са другим регионалним организацијама, попут Организације за европску безбедност и сарадњу и Афричке уније.

Кооперативна безбедност

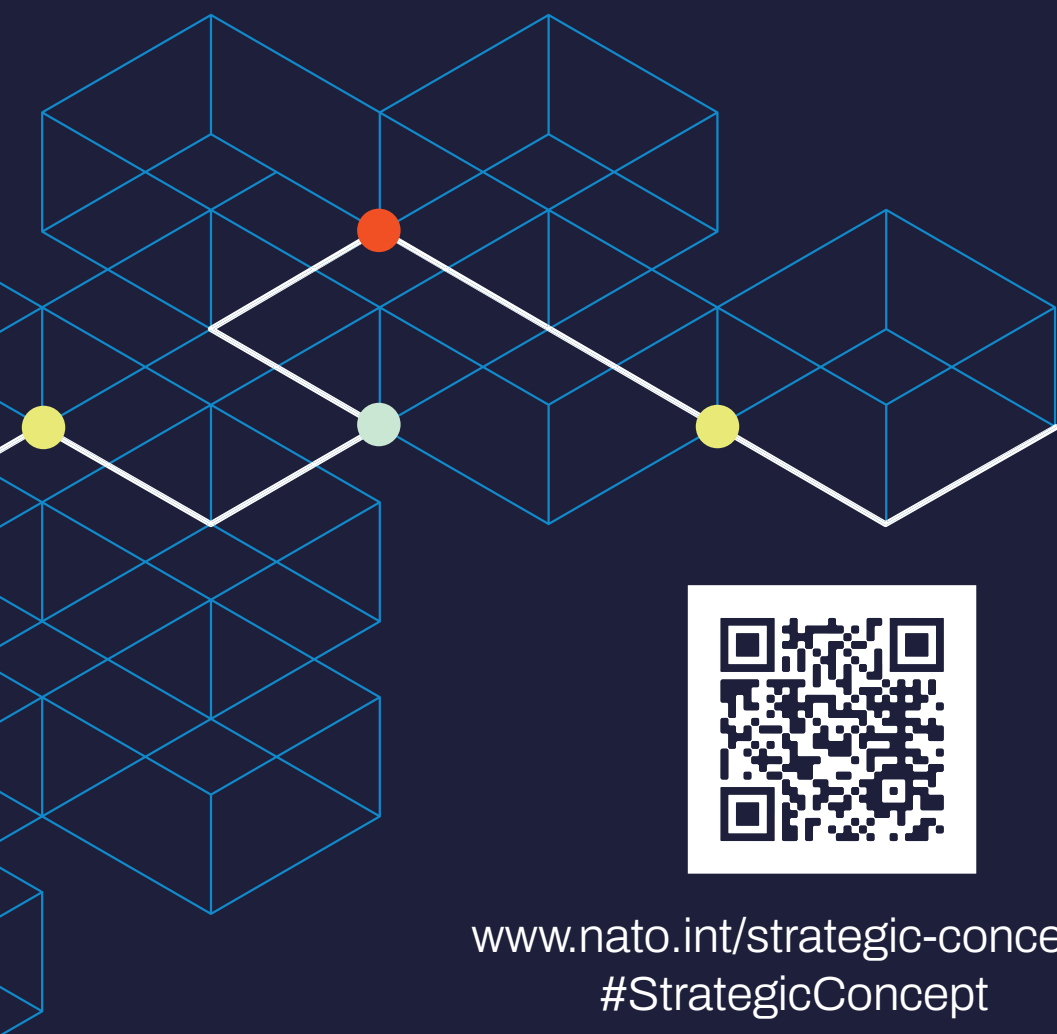
40. Проширење НАТО-а је историјски успех. Оно је ојачало наш Савез, осигурало безбедност милиона европских грађана и допринело миру и стабилности у евроатлантском простору. Поново потврђујемо нашу политику отворених врата, у складу са чланом 10. Северноатлантског уговора, као израз наших основних вредности и нашег стратешког интереса за евроатлантски мир и стабилност. Наша врата остају отворена за све европске демократије које деле вредности нашег Савеза, које су вољне и способне да преузму одговорности и обавезе чланства и чије чланство доприноси нашој заједничкој безбедности. Одлуке о чланству доносе НАТО савезници и ниједна трећа страна нема право гласа у овом процесу.
41. Безбедност земаља које теже да постану чланице Савеза испреплетена је са нашом. Снажно подржавамо њихову независност, суверенитет и територијални интегритет. Унапредићемо политички дијалог и сарадњу са онима који имају за циљ да се придруже Савезу, помоћи ћемо у јачању њихове отпорности на злонамерно мешање, изградити њихове капацитете и побољшати нашу практичну подршку како би напредовали у својим евроатлантским аспирацијама. Наставићемо да развијамо наша партнерства са Босном и Херцеговином, Грузијом и Украјином како бисмо промовисали заједнички интерес за евроатлантски мир, стабилности и безбедност. Поново потврђујемо одлуку коју смо донели на самиту у Букурешту 2008. и све накнадне одлуке у вези са Грузијом и Украјином.
42. Политички дијалог и практична сарадња са партнерима, засновани на узајамном поштовању и користи, доприносе стабилности ван наших граница, јачају безбедност у нашим земљама и подржавају основне задатке НАТО-а. Партнерства су од кључног значаја за заштиту светских добара, јачање наше отпорности и одржавање међународног поретка заснованог на правилима.
43. Европска унија је јединствен и кључни партнер НАТО-а. НАТО савезници и чланице ЕУ деле исте вредности. НАТО и ЕУ играју комплементарне, кохерентне и узајамно оснажујуће улоге у подршци међународном миру и безбедности. На основу наше дугорочне сарадње, унапредићемо стратешко партнерство НАТО-ЕУ, ојачати политичке консултације и повећати сарадњу по питањима од заједничког интереса, као што су војна мобилност, отпорност, утицај климатских промена на безбедност, нове и дисруптивне технологије, људска безбедност, агенда „Жене, мир и безбедност“, као и супротстављање сајбер и хибридни претњама и решавање системских изазова које НР Кина поставља евроатлантској безбедности. За развој стратешког партнерства НАТО-а и ЕУ неопходно је најпотпуније учешће савезника изван Европске уније у одбрамбеним напорима ЕУ. НАТО препознаје вредност јаче и способније европске одбране која даје позитиван допринос трансатлантској и глобалној безбедности и која је комплементарна и интероперабилна са НАТО-ом. Иницијативе за повећање издвајања за одбрану и развој кохерентних,

узајамно оснажујућих способности, уз избегавање непотребних дуплирања, кључне су за наше заједничке напоре да евроатлантски простор учинимо безбеднијим.

44. Ојачаћемо наше везе са партнерима који деле вредности и интерес Савеза за одржавање међународног поретка заснованог на правилима. Унапредићемо дијалог и сарадњу како бисмо одбранили тај поредак, одржали наше вредности и заштитили системе, стандарде и технологије од којих зависе. Повећаћемо контакт са земљама у нашем ширем суседству и широм света и остати отворени за сарадњу са било којом земљом или организацијом, ако то може да ојача нашу међусобну безбедност. Наш приступ ће остати заснован на интересима, флексибилан, усредсређен на одговарање на заједничке претње и изазове и способан да се прилагоди променљивој геополитичкој реалности.
45. Западни Балкан и Црноморски регион од стратешког су значаја за Савез. Наставићемо да подржавамо евроатлантске тежње заинтересованих земаља у овим регионима. Појачаћемо напоре да ојачамо њихове способности да се носе са различитим претњама и изазовима са којима се суочавају и повећаћемо њихову отпорност на злонамерно мешање и принуду трећих страна. Радићемо са партнерима на одговору на заједничке безбедносне претње и изазове у регионима од стратешког интереса за Савез, укључујући Блиски исток и Северну Африку и Сахел. Индо-Пацифик је важан за НАТО, с обзиром на то да дешавања у том региону могу директно утицати на евроатлантску безбедност. Ојачаћемо дијалог и сарадњу са новим и постојећим партнерима у Индо-Пацифику како бисмо одговорили на међурегионалне изазове и бавили се заједничким безбедносним интересима.
46. НАТО треба да постане водећа међународна организација када је у питању разумевање и прилагођавање на утицаје климатских промена на безбедност. Савез ће предводити напоре да се процене утицаји климатских промена на одбрану и безбедност и да се одговори на те изазове. Допринећемо борби против климатских промена смањењем емисија гасова стаклене баште, унапређењем енергетске ефикасности, улагањем у прелазак на чисте изворе енергије и коришћењем зелених технологија, уз обезбеђивање војне ефикасности и кредибилног одвраћања и одбране.

Обезбеђивање континуираног успеха Савеза

47. Улагање у НАТО је најбољи начин да се осигура трајна веза између европских и северноамеричких савезника, што истовремено доприноси светском миру и стабилности. Наставићемо да јачамо наше политичко јединство и солидарност и да ширимо и продубљујемо консултације како бисмо се бавили свим питањима која утичу на нашу безбедност. Обавезујемо се да ћемо појачати консултације када су угрожене безбедност и стабилност неког савезника или када су наше основне вредности и принципи доведени у опасност.
48. Равноправно ћемо поделити одговорности и ризике за нашу одбрану и безбедност. Обезбедићемо све неопходне ресурсе, инфраструктуру, способности и снаге да бисмо у потпуности испунили наше основне задатке и спровели наше одлуке. Осигураћемо да наше државе у потпуности испуне обавезе из Обећања о улагању у одбрану како бисмо обезбедили пун распон потребних способности. Надоградићемо се на постигнути напредак како бисмо осигурали да повећани трошкови за националну одбрану и заједничко финансирање НАТО-а буду сразмерни изазовима изазовнијег безбедносног поретка.
49. НАТО је нужан за евроатлантску безбедност. Он нам гарантује мир, слободу и просперитет. Као савезници, наставићемо да стојимо заједно у одбрани наше безбедности, вредности и демократског начина живота.

www.nato.int/strategic-concept/
[#StrategicConcept](https://twitter.com/StrategicConcept)